

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára
házhoz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Hirdetmény
a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krért
igtattatik be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap.

49. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejervár” szerkesztőségének címzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel.
Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Még egyszer új színházunkról.

Az új színházról irt cikk, melyet lapunk egyik munkatársától legutóbbi számunkban közöltünk, nem maradt egészen eredménytelen. Városunk egyes köreiben, hol szünügyünk felvirágoztatása nem ritkán szönyegre kerül s hol meleg érdekeltséggel cserélnek eszméket ama nagyfontosságú kérdés felett: vajjon mint lehetne legcélszerűbben oda hatni, hogy épülőfélben levő díszes színházunknak szellemi jövőjét is bizton megalapíthassuk, eme körökben újra megindultak a tanácskozások s mint halljuk, legközelebb az egész ügyet, mint egyedül illetékes, a színház-építő részvénytársulat választmánya veendi beható tanácskozmány alá.

Talán főlegesen volna mondanunk, hogy ennek így is kell lennie.

A színházat, melynek falai meglepő gyorsasággal emelkednek, oly részvénytársulat építeti, melynek tagjai — kevés kivétellel — maguk közé számolják városunk s megyénk legkiválóbb közönségének színét-javát, Mi meg vagyunk róla győződve, hogy ez a társulat nem haszonlesésből, nem oly reményekkel hordta össze az építésre megkívánt nagy összeget, hogy abból idővel tetemes anyagi hasznot fog huzni, de lebegett légyen bár előtte a legride-

gebb számítás, így is, úgy is csupán egy eszköz van, melylyel a megkezdett művet önmagának s a jövőnek biztosíthatja, ha t. i. a színház szellemi életéről is legcélszerűbben gondoskodik, s ekkép azt mind attól megmenteni, hogy a szellemi nyomorúság fészkevé süllyedjen, mind biztosan várhatja azt, hogy befektetett tőkéi után meg fogja nyerni a kamatokat áldozatkészsége méltó jutalmául, vagy ha épen úgy tesszük: egy létesítendő színházi segélyalap javára.

T. munkatársunk említett cikkében szintén hasonló elvek alapján sürögli az előintézkedések megtevését, de egyuttal bele bocsátkozik magába az eljárási módzatok fejtegetésébe is s a sürgős intézkedés szükségét hazai színészeti viszonyaink bővebb jellemzésével igyekszik indokolni.

Mi — mint ugyanakkor megjegyeztük — nem osztjuk mindenben sem nézeteit, sem ajánlott módzatait s jöllehet fenntartjuk magunknak, hogy adandó alkalommal a színházi választmány terveit és eljárását legnagyobb figyelemmel kísérendjük, ezuttal sem czáfolni nem akarjuk t. munkatársunk indítványát, sem magunk nem lépünk mással a világ elé. Oly dologban, melynek élére a bizalom a legtekintélyesebb egyéneket állította, nem akarunk idő előtt tanácsadóul fellépni s igyekezve, hogy magunkat minden tekintetben a leghelyesebben tájékozhatassuk,

ezuttal beérjük a viszonyok alapos, magánutu tanulmányozásával. Felszólalásunknak más oka van.

Alább közlünk egy felszólalást ugyancsak színházunk ügyében, melyet szünügyünk egyik legbuzgóbb barátjától vettünk, s mely csupán csak ismétlése oly kételyek nyilvánításának, minőket már nem egy helyen voltunk kénytelenek hangoztatni hallani.

Mi bizton hiszszük, hogy az igen tisztelt színházi választmány nem fog soká késni a kívánt válasz megadásával, sőt szeretjük hinni, hogy e válasz minden tekintetben kielégítő s teljesen megnyugtató lenend. De ha képes arra a t. választmány, hogy e kételyekre a valódi tényállás leplezetlen megállapítása által feltétlenül megnyugtató választ adjon: az esetben ne késedelmezen egy pillanatig sem, hanem haladéktalanul küldjön ki kebeléből egy szűkebb bizottságot, mely a színház szellemi jövőjének megalapítását beható megfontolás és eszmélkedés tárgyává tegye s legjobb belátásától vezetett megállapodását mielőbb a választmány elé terjeszse.

A város és megye közönsége, s maga a város hatósága mondhatni meglepőleg rövid idő alatt annyi és oly nemes áldozatkészséget tanúsított emez egyik leghathatósabb művelődési ügy érdekében, minőre hazánkban alig tudnánk sok példát felemlíteni. Ez az áldozatkészség sohasem lesz megfizethető a rész-

TÁRCZA.

Zsidó típusok.*)

(y.) Van Posen nagyhercegségben, közel a siléziai határszélhez, egy városka, melynek lakossága a század első évtizedeiben csaknem felerészben zsidókból állt. E város: lengyel *Lissa*.

A ki az említett időben csak egy pillanatnyi figyelemre is méltatta az elég mozgalmas város belétét, sokkal inkább hitte, hogy a régi bibliai városok valamelyikében jár, mint keresztény államban, keresztény emberek között, s nem sokáig kelle felütnie sátorfáját, hogy napról-napra egész seregét ismerje meg a legeredetibb, legjellemzőbb zsidó típusoknak.

Kalisch Lajos, ki maga is lissai születésű, idevonatkozólag rendkívül érdekes képeket tár elénk ama becses könyvben, melyet gyermekkori emlékeinek szentelt s melynek nyomán mi is bemutatunk néhányat olvasóinknak a régi *Lissa* zsidó típusai közül.

De halljuk magát a szerzőt:

Lissa legsajátságosabb alakjai között kiváló helyet foglalt el az öreg *Eleázár* rabbi. Ez valóságos csodaszent volt a szó legszorosabb értelmében. A böjtölés és önkínzás által csaknem vázá soványodott s fehér damasz-kaftánjában valósággal megdöbbenő benyomást gyakorolt a nézőre. Lépten-nyomon találkoznunk lehetett vele, a mint szertejárt a városban, hogy a szűkölködőket kipuhatolja s nekik segélyt vigyen. Ha saját segélyforrásai kiapadtak, eljárt koldulni a szűkölködők nevében s az elutasítások által nem egykönnyen engedte magát visszariasztani. Őt magát nem voltak képesek megtörni a legszigorúbb nélkülözések sem s én soha életemben nem láttam embert, ki a testi fájdalmakat oly derült megadással tűrte

*) *Ludwig Kalisch*: „Bilder aus meiner Knabenzeit.“ — Leipzig. Ernst Keil.

volna, mint ez a csodálatos agg férfiú. Egy napon reszketve láttam ülni egy csésze feketekávé és egy darab kenyérháj mellett. Ez az épen oly kevéssé izletes, mint sovány lakoma nem igen volt összhangban az öreg ember gyomrával, kinek egészsége csaknem végkép tönkre volt téve s többször hasztalanul kísérlette meg, hogy annak élvezéséhez fogjon. Végre kifáradt a küzdelemben, melyet akarátának a gyomor elodázhatlan követelményeivel szemben kiállnia kellett, s oly hangosan, hogy én is jól hallhattam, így beszélgetett gyomrához, mint valami második személyhez, ki rajta uralkodni akart: „Hát hogyan? te nem vagy megelégedve a táplálékkal, melyet eléd teszek? Te nyugtalanokodol? Zsarnokolkodni akarsz fölöttem s el akarsz istentől téríteni? Most már semmit sem kapsz s meg fogjuk látni, hogy ki lesz a győztes!”

Mikor e szavakat kimondta, megevett egy falatkát a száraz kenyérhájából, egyetlen korty kávét ivott utána, azután halkán elmormolva az áldást, derült kedéllyel távozott s büszkének érezte magát a kivírt győzelemre.

Nemsokára más alkalmam is volt még jobban csodálhatni e rendkívüli jellemet. Egy téli napon ugyanis épen az iskolában ültem, mikor az öreg rabbi holtaloványan bukott be a szobába. Fölemelték, fölültették egy padra s tanítóm kérdezte, hogy mi baja? „Elestem a jégen s istennek hála! a jobb lábam kificamodott,” szolt szeliden és nyugodtan. A szegény öreg még a fájdalom legkínosabb perceiben sem feledkezett meg róla, hogy a rozszért ép oly őszinte hállával kell adózni az Egnek, mint a jóért. E közben az az ellentét, mely balesete és meleg hálálkodása közt a gyermekek előtt megfoghatlannak látszatott, meglehetősen felizgatta tanulótársaim egy részének nevető idegeit, sőt a sok közül egyik, ki épen mellettem ült, már épen csufolkodásban készült kitérni. Én azonban egy hatalmas oldaldőfessel hallgatásra birtam. Én részemről bármily nagy hajlammal fürkésztem is

már kora ifjúságomban az emberek nevetéséges oldalait, mégis a legnagyobb csodálattal tettem el ez ember iránt, ki mai napig semmit sem veszített élénkségéből. Mi a katona dicsősége, ki a csatába rohan s kinek hirve az általa megöltek száma szerint növekszik, ez öreg, megtörhetlen férfiú önfeláldozásához képest, ki szünetlenül abban buzgólkodik, hogy embertársai nyomorát enyhíthesse, ellenben saját fájdalmait semmibe sem veszi? Mi az indus jámborsága, ki a magányba temetkezve, képzlethen hónapokig ott roskadoz Brahma térdei előtt, mi ez a jámbor hülyekór *Eleázár* rabbi kimeríthetlen jótékonyági ösztönéhez képest? Csak az az igazán jámbor ember, ki az emberek iránt emberileg érez; csak az a szent ember, ki ez érzelem közben magáról elfeledkezik; és én meg vagyok győződve, hogy a számtalan szent közt, kiket Rómában kanonizáltak és kanonizálnak, nagyon kevés van, ki az istenhez való hasonlatosság tekintetében az én rabbimhoz fogható volna.

Meg kell emlékezni még egy másik szigoru erkölcsü emberről is, ki közönségesen csak a „böjtölő” néven volt ismeretes. Ez bizonyos évszakokban egy másuttan következő három nap böjtölt. Valóságos virtuóz volt az éhezésben s ez a virtuózság eltitkolhatlan öntudattal töltötte el. Teljesen megaggott vén ember volt, s a harmadik böjt napon örömet mutogatta egy-egy erős kéznyomással, hogy ő zsarnokoskodik gyomrán, de ez nem ő rajta. Kedélye mindig derült volt s szeretett élceket mondani. Mint ritka, talán egyetlen példánya az igazi, kegyes böjtölőknek, erősen be van vésvé emlékezetembe.

Eredetisége miatt nem feledkezhetem meg az öreg *Scheller*-ről sem. Ez keresztény ember volt ugyan, hanem annyira beleélte magát a zsidóságba, azzal oly benső összeköttetésben állott, hogy külsőleg inkább zsidónak látszott, mint kereszténynek. Ő — különösen ünnep- és vasárnapokon — valóságos mindenese volt sok előkelő zsidó háznak. Vízet hordott, fát vágott,

vények pusztá osztlékával, melyet különben is csak az intézet szellemi virágzása biztosít. A művészet templomába hiába áll a díszes oltár, ha nincs a ki meggyujtsa rajta az igazművészet áldozattüzét. E tűz meggyujtásáról gondoskodjanak uraim s ama lelkes közönség számára, mely megteremtette színházunkat, teremtsenek igaz művészetet.

Ez a színházi választmány legfőbb, legnemesebb feladata. a+a.

Dr. Neumann Armin ügyvédnek

a jelen évi jogászygyűlésen tett indítványa és beszéde.*
(Vége.)

Mi okból akarják ma már gyanakodással kísérni azon bírót, kit még tegnap bizalmukkal elválasztottak, és megfordítva a kérdést, hogyha a criminalis perben a pert a fenti értelemben bírói önkénynek engedik át, miért akarják a polgári perben a bírót oly szabályokhoz kötni, melyet csak a legszigorubb absolutismus hirdethet, mint péld. a praeventióféle elvből kifolyó szabályokhoz.

Nem uraim! Az ilyen eljárás nemcsak igazságtalan, hanem okszerűtlen is volna, hisz, mint már fent említém, a büntető per ugyanazon szabályokon nyugszik, mint a polgári per, itt, mint ott, az igazság kiderítése körül forog a kérdés; az igazság pedig az élet minden tersein csak egy lehet, és ha a bírónak életmet, szabadságomat és becsületemet minden habozás nélkül, és önkénytől nem tartva reábizhatom: akkor valóban reábizhatom a polg. perben is a ténykérdésnek saját meggyőződése szerinti kiderítését.

En uraim különben is mellőzve mindezt, dr. Apáthy urnak e tárgyban adott tudományos és alapos véleményében kifejtett azon nézetét, hogy a bírói kar iránt sokkal jobb véleményben van, hogy sem annak köteleltségérzetét a törvényes biz. szabályok megszüntetésével veszélyeztetve látna, — teljesen osztom; velem én is azt találom, hogy a bírói foglalkozás magába véve is sokkal több garantiát nyújt a visszaélések ellen, mint a formált teoriának mindannyi korlátai, valamint meg vagyok én is győződve, hogy azon állás, melyet törvényeink a bírónak biztosítanak, egy feladatuk nemes voltáról áthatott bírói kart — feltéve, hogy még nem léteznék is — maga magának fogja megteremteni.

Szükségesnek tartom ezt azért kiemelni, hogy elejét vegyem azon netaláni ellenvetésnek, hogy nálunk a biz. szab. méltánylásának teoriája még nem időszerű. Feltéve, hogy ezen állítás való volna is, az, azt hiszem korántsem lehetne ok arra, hogy az indítvány felett, mely a b. sz. méltánylásának szükségességét elvben kimondatni kívánja — pálcát törjünk; mert azt hiszem, hogy a magyar jogászygyűlésnek nem lehet a feladata jogtörténetet írni, hanem készíteni; nem lehet a feladata a törvényhozásnak csigamenetét bevárni, hanem annak léteit siettetni, és neki az utat egyengetni, a melyen haladnia kell.

Nekünk uraim a nagy elveket, melyek a jogeszmé valóítására törekednek ki kell hirdetni, tekintet nélkül arra, vajjon a törvényhozás képes-e már azokat az

* Sietünk e cikket, melynek közlése elődünk szerkesztése idejében fennakadt, ezuttal végkép befejezni. Szerk.

tűzet rakott, megtisztította a lámpákat s ezerféle megbízatást végzett. Scheller sovány, magas ember volt, hosszú hajfürtökkel, melyek vállaira omlottak s igen éles, értelmes vonásokkal. Miután azokban a házakban, hol szolgálatát igénybe vették, egészen mint hitsorsost tekintették s minden ájtatosságot jelenlétében végeztek: az évek hosszú folyama alatt nemcsak sok mondását és versét sajátította el a bibliának, hanem egész imákat megtanult zsidó nyelven s azokat csak oly gyorsan és hangnyomaték nélkül képes volt elre-citálni, mint bármelyik született zsidó; sőt sok zsidó élet valósággal fölülmúlt e képesség tekintetében s mint bizonyost állították, hogy az esetben, ha szerencséje volt volna Izrael népéhez tartozhatni, okvetlenül kitűnő talmudista vált volna belőle. Különben igen ügyes és eleven eszű ember volt s ha egy zsidó élet cet hallott, viszonzásul mondott rá legalább tízannyit. Beszélték róla, hogy egy utazása alkalmával, — bizva ó testamentumi arkifejezésében, valamint abban, hogy teljesen ismerte a zsidó erkölcsöket és szokásokat — mindenütt a legkitűnőbb fogadtatásra talált, mit ő azal igazolt, hogy az asztalnál nagy ihlettel elmondta az áldást s az imákat egészen kitűnőleg elénekelte. Scheller, mikor én ismertem, valósággal inkább zsidó volt, mint keresztény. Különben régi dolog, hogy az ember a szokás rabja. A környezet hatást gyakorol rá, a nélkül hogy maga észrevenné. Látjuk éppen ma-gukon a zsidókon, hogy bármily elkülönítve éltek is csaknem napjainkig a különböző keresztény népek közepette: azoktól mégis oly sok külső és belső vonást sajátítottak el, hogy valóban lehetetlen bárkinek is észre nem venni a különbséget pl. a lengyel és német, francia és spanyol stb. zsidó között.

(Vége következik.)

életben értékesíteni vagy nem. Ilyen nagy elv pedig a törv. biz. theoria, melyről annak legkiválóbb bajnoka Endemann oly találóan mondá:

„Es ist nicht eine Frage der Laune, nicht eine augenblickliche Tagesfrage, welche uns im Prinzip der freien Beweiswürdigung entgegentritt es ist mehr, es ist eine Sache der vollständigen historischen Nothwendigkeit.“

Különben is a ténykérdés a magánperben nem oly egyszerű, mint a criminalis perben, hol azt az elnök directiója mellett csakhamar kideríteni lehet.

Hogy vajjon az adott esetben fenforog-e gyilkosság, rablás, tolvajlás, házasságtörés, ezen kérdésekre a természetes jogérzés bárkinél is hamar meg fogja a feleletet adni. Egészen máskép áll azonban a dolog a polgári perben, itt sok esetben a ténykérdés előleges jogi képzettség nélkül fel sem lesz található, mert azon kérdésnél, vajjon az adott esetben birtoklás, vagy birtoklás forog-e fenn, vajjon egyik tárgy a másiknak kiegészítő része-e, vagy csak tartozéka, azt hiszem, hogy a jogérzet, mely a criminalis perben oly fenhangon szól, itt egészen néma marad.

De továbbá magában a jury intézmény természetében rejlik, hogy az esküdtszéki bírától éppen a közérdek tekintetéből csak azt követelhetjük, hogy ítéletét benső meggyőződésére az ugynevezett „conviction intime“ fektesse, tekintet nélkül arra, vajjon bírja-e ezen meggyőződését okszerűleg indokolni, vagy sem.

Az esküdt a criminalis perben csak akkor fogja a „bűnös“ szót kimondani, hogy ha a vádlott bűnös ségéről teljesen meg van győződve és ha csak a legkisebb kételey támad benne, akkor bizonyosan annak felmentését fogja kimondani anélkül, hogy annak ártatlanságáról csak legtávolabb is meg volna győződve. Azon borzasztó következmények, melyek egy ártatlannak elítélésével összekötve, már előre is az esküdt bírónak némi enyhéséget fognak kelteni, és már ez okból is szükségtelen, hogy meggyőződése okadatolt legyen, hisz ezen meggyőződést sokszor nem az észbeli tevékenység, hanem a szívnek egy érzése, egy vonzalma hozza létre.

Egészen máskép van ez a polgári perben, itt a fenjelzett nagy hajszálhasogatás az alperes elmarasztalása körül sokszor joggalanság volna, mely felperes ellen követették el; miért is itt nem a szív érzése vagy vonzalma lehet mérvadó, hanem a bírói meggyőződésnek valamely tény igazságáról lelkesmeretes logikai kutatáson kell alapítva lenni.

Mindezeknél fogva a civiljury intézménye semmiképp sem consequentiája a bizonyítékok szabad méltánylási teoriának.

A bizonyítékok szabad méltánylásának teoriája szabad meggyőződést követel ugyan, azonban ezen meggyőződésnek a bíró okszerű lelkesmeretes logikájára kell fektetve lennie és ezen meggyőződést megszerkezheti a bíró magának mindazon eszközökkel, melyeket neki saját logikája és pszichológiája, nem pedig általános bizonyítási szabályok, melyek tekintet nélkül a concret esetre hoztak — nyújtanak.

S ezzel befejezhetném előadásomat, ha a tekintetes állandó bizottmányunk előttünk fekvő e tárggyal homogen indítványa egy pár rövid megjegyzésre nem készítené.

Ha ezen indítványt jól felfogtam, az polgári eljárásunkból, a tárgyalási elvet s az ugynevezett eventual maximét iparkodik kiküszöbölni, — azonban mint már fent előadni szerencsém volt, bármennyire előnyére válnék ezen intézkedés egy a szóbeliségre fektetett eljárásnak, az anyagi igazság kiderítésén keveset segítene.

Ezen indítvány azon sok kísérleteket, melyek a törvényes bizonyítási theoria s a bizonyítékok szabad méltánylása kiegyeztetése körül tettek egygyel meg-gazdagítja, — azonban mint már szintén fent előadni szerencsém volt, — két egymást kizáró, különböző kiindulási pontokra fektetett és teljesen heterogen természetű theoriát összeegyeztetni nem lehet.

Ugyanazért részemről ezen indítványt elfogadhatónak nem tartom, de nem tartom elfogadhatónak célszerűségi szempontból sem, mert nem helyeselhetem, hogy a magyar jogászygyűlés kitűzött feladatától eltérve detail kérdésekben szétfecsérelje erejét.

Mi a jogi téren mindenütt fehér lapot találtunk elő, használjuk az alkalmat s töltsük azt a hol csak lehet nagy elvekkkel és eszmékkkel be s mindenek előtt a haladás s szabadság rovására ne concedáljunk s ne transigáljunk, a midőn a korszellem igényeinek megfelelően, ne bocsátkozunk alkuba a hagyományos doctrinával.

Szabadítsuk ki a bírót és feleket azon természetellenes helyzetből, a melybe akarattuk ellen jutottak.

Töröljük ki a laicustól soha sem értett jogi igazság monopoliumát és helyezzük a bírót oda a hová tartozik, — a realis életbe — s azért fogadjuk el elvben minden feltétel és fentartás nélkül a bizonyítékok szabad méltánylásának theoriáját!!

Hatósági élet.

Meghívás.

Miután a folyó 1872. évi megyei szükséglet fedezésére költségvetésileg helybenhagyott kiadási összeg, és az államkincstárból e czímen fedezetül nyert javadalmazás közt mutatkozó hiány, a belügyministerium

november 28-án 39,346. sz. alatt kelt leirata folytán, a megyei lakosság egyenes államadója után százalékokban kivetendő házadó (domestica) által lesz fedezendő; ezen ügynek — úgy a legtöbb államadót fizetők (virilisták) 1873. évre szóló névjegyzékének megerősítése, valamint egyéb sürgős ügyeknek — tárgyalására, főispán ur ő nagyméltósága folyó december hó 21-ik napjára d. e. 10 órára, rendkívüli közgyűlés egybehívását látván szükségesnek; van szerencsém a megyei bizottság összes tagjait az említett napon tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívni. — Sz.-Fejérvárott, 1872. december hó 3-án.

Báró Miske Imre s. k., Fejérmegye alispánja.

Az állandó választmány t. cz. tagjainak.

A folyó hó 21-ik napjára egybehívott bizottsági közgyűlés tárgyainak előkészítése végett, az állandó választmány előző napon vagyis december 20-án délután 3 órakor tanácskozmányt tartván, van szerencsém arra a választmány tagjait tisztelettel meghívni. — Sz.-Fejérvárott, 1872. december 3-án.

Báró Miske Imre s. k., Fejérmegye alispánja.

Valamennyi járási szolgabíró urnak.

A községi jegyzői állomások betöltésére vonatkozólag kibocsátott pályázati hirdetémények szerint, némely szolgabírói hivataloknál azon felfogás látszik érvényesülni, miszerint a jelenleg üresedésben levő jegyzői állomásokra pályázó egyénektől feltétlenül egyelőre csak is a szigorlat letétele iránti jelentkezés kívánatik, s bekövetkezhető megválasztása a szigorlat utólagos letétele által fogna hatályra emelkedni.

Miután ezen felfogást, a törvény határozományaival szemben — helyesnek el nem ismerhetem, sőt tekintettel arra, hogy az érintett módozat alkalmazása mellett, — a szigorlat kedvezőtlen eredménye esetében újabb választásnak levén helye, ez által a község a szabadválasztással egybekötött izgalomnak többszörösen kitétetik, mit a köznyugalom érdekében lehetőleg egyszerűsíteni kívánatos; ennek folytán az üresedésben levő jegyzői állomások betöltése körül — jelen átmeneti időszakban — követendő eljárás egyöntetűsége indokából figyelmeztetni kívánom uraságot, miszerint ott, hol a jegyzői állomás betöltése halasztást nem szenvedhet, a képviselő testületet s illetőleg a választó közönséget arra figyelmeztessék, hogy a törvény értelmében arra pályázó egyének közül, csak is olyanok választhatók s azért is csak azok tarthatnának igényt a törvényhatóság részéről megerősítésre, kik vagy a) a törvény 75. § értelmében a jegyzői szigorlat alól felmentette vannak, vagy b) jelenleg már jegyzői alkalmazásban lévén, a szeptember 25-én 29,626. sz. a. kelt belügyministeri szabályrendelet IV. 16. § értelmében a szigorlat alól felmentve ugyan nincsenek, de azt csak 1873-ik évi mártius végéig letenni kötelesek, — vagy végre c) kik a fentebbi pontok alá nem esvén, a már letett jegyzői szigorlatról szóló bizonyítvány felmutatása által jegyzőségre való képességüket igazolják. — Egyébiránt az oly községekben, hol a jegyzői állomásoknak törvényes választás utján betöltését fenforgó sajátlagos helyi körülmények elodázhatatlanul nem szorgalmazzák, ott a jegyzői állomás betöltése a szigorlat letehetése iránti tekintetből elhalasztandó, és egyelőre a törvény 85. § értelmében helyettesítés útján lesz eszközözendő. — Sz.-Fejérvárott, nov. 30-án 1872.

Báró Miske Imre s. k., Fejérmegye alispánja.

H i r d e t m é n y.

Székesfejérvár szab. kir. város köztörvényhatóságánál üresedésben levő, s egy frt. napidíjjal kapcsolatos egy díjnoki állomás betöltési határozatván, felhívottnak mindazok, kik ez állomást elnyerni óhajtják, miszerint kérvényeiket bezárólag 1872-ik évi december hó 15-ig, a városi ígató-hivatalnál nyújtsák be. — Sz.-Fejérvárott, 1872. november hó 30-án.

Novák Kálmán s. k., polgármester.

Egyletek és intézetek.

Állandó színházunk ügyében.

Színházunk építése szépen halad, s e magában is örvendetes tény annál kedvezőbb benyomást szül, minél kevesebbet hallunk egy idő óta a színház társulat választmányának működéséről. — Örvendeniünk, ha ezt egyjelentőségűnek vehetnők azzal, hogy a színház-építés ügye teljesen rendben, s az építési költségek biztosítva vannak. Azonban tudjuk, hogy (bármily szép lendületet vett is ez előtt körülbelül egy évvel az aláírás) a dolog még sem úgy áll, s az építés befejezéséhez szükséges összegből még tetemes mennyiség hiányzik.

Nem kételkedünk, hogy az igazgató választmány fog utat és módot találni a hiányzó összeg előteremtésére, s nem is e kérdés az, mi végett jelen felszólalásra alkalmat szolgáltatott. — Hanem az építést illetőleg oly hírek szárnyalnak, melyek egyáltalán nem alkalmasak a közönség részvételének s áldozatkészségének fokozására.

Hírlik, hogy az illető építésszel nem bizonyos meghatározott összegben kötött szerződés, hanem hogy a nekik fizetendő összeg az építés befejezte után,